

Сертификаттау курсы бағдарламасы
Бағдарламаның паспорты

Білім және ғылым ұйымының, білім беру бағдарламасын әзірлеушінің атауы	«Қоғамдық Денсаулық Сақтау Жоғары мектебі» ЖШС Қазақстандық медицина университеті Күәлік ІА00035
Қосымша білім беру түрі (біліктілікті арттыру/ сертификаттау циклі/бейресми білім беру іс-шарасы)	Сертификаттау курсы
Бағдарламаның атауы	Паразитология
Мамандықтың және (немесе) маманданудың атауы (мамандықтар және маманданулар номенклатурасына сәйкес)	Мамандық: Қоғамдық денсаулық. Қоғамдық денсаулық сақтау. Емдік-профилактикалық іс. Гигиена және эпидемиология. Мамандандыру: паразитология
Білім беру бағдарламасының деңгейі (базалық, орта, жоғары, мамандандырылған)	Базалық
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	7
Білім беру бағдарламасының алдыңғы деңгейіне қойылатын талаптар	Қоғамдық денсаулық. Қоғамдық денсаулық сақтау. Емдік-профилактикалық іс. Гигиена және эпидемиология.
Бағдарламаның кредитпен ұзақтығы (сағат)	15 кредит(450 ак.сағат)
Оқыту тілі	Қазақ тілінде, орыс тілінде
Өткізу орны	Клиникалық база
Оқыту форматы	Күндізгі-қашықтықтан
Мамандандыру бойынша берілетін біліктілік (сертификаттау курсы)	Паразитолог дәрігер (немесе маман)
Оқуды аяқтағаннан кейінгі құжат (сертификаттық курс туралы куәлік, біліктілікті арттыру туралы куәлік)	Қосымшасы бар сертификаттау курсының сертификаты (транскрипт)
Сараптама ұйымының толық атауы	«Денсаулық сақтау» даярлау бағыты бойынша ОӘБ, ЖБТ Қоғамдық денсаулық сақтау мамандарын және денсаулық сақтаудың өзге де мамандарын даярлау бағдарламалары, «Медициналық-профилактикалық іс» комитеті 21.05.2025 ж. № 3 хаттама
Сараптамалық қорытындыны жасау күні	12.03.25ж
Сараптама қорытындысының қолданылу мерзімі	3 жыл

Нормативтік сілтемелер:СК бағдарламасы мыналарға сәйкес жасалған:

1. «Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және бейресми білім беру қағидаларын, Денсаулық сақтау саласындағы қосымша және бейресми білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ қосымша және бейресми білім беру арқылы денсаулық сақтау саласындағы мамандар алған оқыту нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығымен;
2. «Денсаулық сақтау саласындағы мамандарды сертификаттауға жататын мамандықтар мен мамандандырулар тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 30 қарашадағы № ҚР ДСМ-218/2020 бұйрығымен;
3. ҚР СТ 2782-2015.Су. Санитарлық-паразитологиялық талдау әдістері;
4. «Емдеу кезінде тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде стационарлық жағдайларда мамандандырылған медициналық көмек көрсетілетін, айналасындағыларға қауіп төндіретін инфекциялық, паразиттік аурулар мен аурулардың тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-162/2020 бұйрығымен

Өзірлеушілер туралы мәліметтер:

Лауазымы	Т.Ә.А.	Байланыс ақпараты: E.mail
Өзірлеген		
Қоғамдық денсаулық сақтау және әлеуметтік ғылымдар кафедрасы меңгерушісі, м. ғ. к.	Рыскулова А.Р.	r.alma@bk.ru
Қоғамдық денсаулық сақтау және әлеуметтік ғылымдар кафедрасының аға оқытушысы, м.ғ.к.	Сарсенбаева М.З.	maira.sarsenbaeva@mail.ru

СК бағдарламасы «ҚДСЖМ» ҚМУ Оқу-Әдістемелік Кеңес отырысында бекітілді

Лауазымы, жұмыс орны, атағы (бар болса)	Т.Ә.А.	хаттаманың күні, №
Төраға академиялық және ғылыми жұмыс жөніндегі проректоры, м.ғ.д.	М.А.Камалиев	21.01.2025ж. № 01 хаттама

СК БББ сараптамалық бағасы ОӘБ «Денсаулық сақтау» даярлау бағыты бойынша қоғамдық денсаулық сақтау мамандарын және өзге де мамандарын даярлау бағдарламасының ЖБТ «Медициналық-профилактикалық іс» комитетінің отырысында талқыланды

Сарапшының лауазымы, жұмыс орны, атағы (бар болса)	Т.Ә.А.	хаттаманың күні, №
Төраға	Даулеткалиева Жания Абаевна	21.05.2025ж. № 03 хаттама

СК БББ, сараптама актісі және талқылау хаттамасы қоса беріледі.

СК бағдарламасы «Денсаулық сақтау» даярлау бағыты бойынша ОӘБ 2025 жылғы 00 _____ отырысында мақұлданды, № 00 хаттама (СК ББ жобасы ОӘБ сайтында, АЖ Каталогында орналастырылған).

Сертификаттау курсы бағдарламасының паспорты

Бағдарламаның мақсаты:

Бағдарлама халыққа паразиттік және тасымалдаушы ауруларды анықтау, диагностикалау, емдеу және алдын алу бойынша мамандандырылған көмек көрсету үшін паразитолог дәрігерлерді (мамандарды) даярлауға бағытталған.

Бағдарламаның қысқаша сипаттамасы:

Бағдарлама паразитология негіздерін, оның клиникалық көріністерін, паразиттік ауруларды зертханалық диагностикалау әдістерін, алдын алу және емдеу принциптерін білуді қоса алғанда, паразитология мамандығы бойынша кәсіби білім, дағдылар мен дағдыларды кеңейтуге бағытталған, бұл дәрігерге қажет. ағзадағы аурулардың осы категориясының даму механизмдерінің мәнін түсіну, диагностикалық, емдік және профилактикалық шараларды (соның ішінде дегельминтизация мен деструкцияны қоса алғанда) уақытылы жүзеге асыру және кез келген мамандық.

Бағдарламаның негізгі элементтерін келісу:

№/р	Оқу нәтижесі	Бағалау әдісі	Оқыту әдісі
1	Биосфераның тұрақтылығы үшін биологиялық әртүрліліктің маңыздылығын түсінеді, биологиялық объектілерді бақылау, сипаттау, анықтау, жіктеу, өсіру әдістерін қолданады.	Жағдаяттық есептің шешімін бағалау, Кесте/диаграмма бойынша бағалау Тестілеу	Семинар Практикалық оқыту
2	Симбиоз түрлерін жіктейді; паразитизм, оның клиникалық көріністері, паразиттік аурулардың зертханалық диагностикасының әдістерін көрсетеді, адам паразиттерінің алдын алу және жіктелу принциптерін түсіндіреді.	Жағдаяттық есептің шешімін бағалау, Кесте/диаграмма бойынша бағалау Тестілеу	Семинар Тәжірибелік сессия
3	Адамның паразиттік ауруларының географиялық таралуы, қарапайымдар мен гельминттердің негізгі морфологиялық сипаттамаларын және олардың	Өзара бағалау және өзін-өзі бағалау	Тренинг / рөлдік ойын / іскерлік ойын

№/р	Оқу нәтижесі	Бағалау әдісі	Оқыту әдісі
	даму циклдері атайды.		
4	Адамның ең маңызды паразиттерін ажыратады, диагностиканың негізгі принциптерін және адамның паразиттік ауруларының алдын алу көрсетеді.	Зертханалық және практикалық жұмыстар, кейс зерттеу	Семинар Тәжірибелік сессия
5	Паразиттердің негізгі түрлерінің диагностикалық ерекшеліктерінің айырмашылығын және табиғи ошақты және паразиттік ауруларды паразитологиялық зерттеулерін көрсете алады .	Зертханалық және практикалық жұмыстар, кейс зерттеу	Дебрифинг (тапсырманы орындағаннан кейін талқылау)
6	Паразиттік ауруларды зертханалық диагностикалау дағдыларын көрсетеді	Зертханалық және практикалық жұмыстар, кейс зерттеу	Журнал клубы (JC - Journal club)

Сертификаттау курсы бағдарламасын іске асыру жоспары

№	Тақырыптың/бөлімнің/пәндердің атауы	Сағат көлемі					Тапсырма
		лекция	семинар	тренинг	Практикалық сабақ	ТӨЖ	
1.	1 Модулі. Жалпы паразитология»	17	30		68	51	
1.1	Экология. Паразитология ғылым ретінде. Қарапайымдылардың медицинадағы рөлі.	1	2		4	3	- Паразитологияны ғылым ретінде анықтамасын беріңіз; -Паразитологияның негізгі бөлімдерін атаңыз; - Паразитизм ұғымдарына сипаттама беріңіз; -Паразит пен қожайын арасындағы байланысты сипаттаңыз.
1.2	Популяция, түр, биотоп, биоценоз, биогеоценоз, антропобиогеоценоз ұғымдары	1	2		4	3	-Паразиттердің тіршілік ету ортасының ерекшеліктерін сипаттаңыз; - «Популяция», «түр», «биотоп», «биоценоз», «биогеоценоз», «антропобиогеоценоз» терминдеріне анықтама беріңіз; -Тіршілік ету ортасының паразитологиялық ерекшеліктерін, оның халық денсаулығына әсерін сипаттаңыз.

№	Тақырыптың/бөлімнің/пәндердің атауы	Сағат көлемі					Тапсырма
		лекция	семинар	тренинг	Практикалық сабақ	ТӨЖ	
1.3	Паразит пен иесінің биотикалық қарым-қатынасының формалары.	1	2		4	3	-Паразит пен иесінің биотикалық қарым-қатынасының негізгі формаларын сипаттаңыз: иесімен қарым-қатынас сипаты бойынша; -иесінде локализациясы бойынша; -меншік иесімен байланыс ұзақтығы бойынша; - таралуы; -биологиялық және эпидемиологиялық ерекшеліктеріне қарай сипаттаңыз.
1.4	Симбиоз. Анықтама. Түрлері.	1	2		4	3	Симбиоздың түрлерін атаңыз: -комменсализм; - мутализм; -паразитизм.
1.5	Паразит пен адам ағзасының өзара әрекеттесуінің клиникалық нұсқалары.	1	1		4	3	- «патогенділік» терминіне анықтама беріңіз; - Паразиттер арасындағы байланысты сипаттаңыз: - синергизм; - антагонизм; -антибиоз.
1.6	«Ие-паразит» жүйесі. Анықтама. Сипаттамасы	1	2		4	3	- Даралар деңгейінде паразит пен иесінің өзара әрекеттесуін сипаттау; - Ие организмге паразиттердің әсер етуінің негізгі факторларын сипаттаңыз. -Паразиттің ие ағзасына қалай түсетінін сипаттаңыз.
1.7	Паразитизмнің шығу тегі. Жеке особтар деңгейіндегі «ие-паразит» жүйесіндегі өзара қатынастар.	1	2		4	3	-Симбиоз түрі ретінде паразитизмнің пайда болу механизмдерін сипаттау; - Паразиттердің әртүрлі топтарының шығу жолдарын сипаттау; - Паразиттердің әртүрлі топтарының шығу жолдарын сипаттаңыз.

№	Тақырыптың/бөлімнің/пәндердің атауы	Сағат көлемі					Тапсырма
		лекция	семинар	тренинг	Практикалық сабақ	ТӨЖ	
1.8	Қарапайымдылардың жасушалық органоидтары және олардың қызметі, паразиттік аурулардың әртүрлі түрлерін диагностикалау үшін морфологиялық және физиологиялық ерекшеліктерін ажырату	1	1		4	3	-Паразиттердің жасушалық органеллаларына сипаттама беру; -Органеллалардың рөлі мен маңызын сипаттаңыз.
1.9	Паразитизмге бейімделу түрлері	1	2		4	3	-Паразитизмге морфологиялық бейімделулерді сипаттаңыз; -Паразитизмге физиологиялық бейімделулерді сипаттаңыз; - Паразит организмiне иесiнiң әсер ету факторларын сипаттаңыз; -Мысалдар келтiрiңiз.
1.10	Паразитизмнің экологиялық концепциясы	1	2		4	3	-«Паразит – ие» жүйесінің реттелу принциптері мен тұрақтылық механизмін сипаттау; - Паразитизмнің жағымды жақтарын сипаттаңыз.
1.11	Паразиттердің иелерімен кеңістіктік қатынастары. Паразиттік аурулардың жіктелуі	1	2		4	3	-Ие шеңберіне байланысты жіктелуді сипаттаңыз; - Қоздырғышына байланысты жіктелуін сипаттаңыз.
1.12	Паразиттердің тіршілік циклдері	1	1		4	3	- Паразиттердің негізгі тіршілік циклдерін сипаттау; - «Ие», «паразит қоры», «қор иесі» ұғымдарына анықтама беріңіз.
1.13	Трансмиссивті аурулар туралы түсінік	1	2		4	3	- Трансмиссивті ауруларға анықтама беріңіз; - Трансмиссивті аурулардың жіктелуін сипаттаңыз; - Қоздырғыштың трансмиссивті берілу әдістерін сипаттаңыз; -Тасымалдаушылардың жіктелуін сипаттаңыз.

№	Тақырыптың/бөлімнің/пәндердің атауы	Сағат көлемі					Тапсырма
		лекция	семинар	тренинг	Практикалық сабақ	ТӨЖ	
1.14	Қазақстан Республикасында паразиттік аурулардың таралуы және тіркелуі	1	2		4	3	-Қазақстан Республикасының аумағында кездесетін паразиттік ауруларға сипаттама беріңіз; -Қазақстан Республикасындағы паразиттік аурулардың таралуы туралы ақпарат дайындаңыз.
1.15	Трансмиссивті аурулардың табиғи ошақтығы туралы ілім	1	2		4	3	-Е.Н.Павловскийдің аурулардың табиғи ошақтығы туралы ілімін сипаттаңыз; - Табиғи ошақты аурулардың ерекшеліктерін сипаттаңыз; - Инфекцияның нәтижесіне әсер ететін факторларды сипаттаңыз.
1.16	Табиғи ошақтың компоненттері. Паразиттік аурулардың қоздырғыштарының тасымалдаушылары. Түрлері.	1	1		4	3	-Табиғи ошақтың компоненттерін сипаттаңыз; - «Табиғи ошаққа» анықтама беріңіз; -Трансмиссивті және табиғи ошақты аурулардың алдын алудың биологиялық негіздеріне сипаттама беріңіз.
1.17	Табиғи ошақтың негізгі элементтері: қоздырғыш, резервуар, тасымалдаушы.	1	2		4	3	-Қоршаған ортаның өзгеруі нәтижесінде пайда болатын табиғи ошақтарды сипаттаңыз; - Ауру қоздырғышын, қоздырғышты тасымалдаушыны, қоздырғыш донорын, қоздырғышты реципиентті, белгілі биотопты анықтаңыз.
2.	2 Модулі. Жеке паразитология	22	40		88	66	
2.1	Қарапайым типті паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы. Sarcodidae паразиттік класының биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары. Амеба.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.

№	Тақырыптың/бөлімнің/пәндердің атауы	Сағат көлемі					Тапсырма
		лекция	семинар	тренинг	Практикалық сабақ	ТӨЖ	
2.2	Қарапайым типті паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы. Талшықтылар классының биологиясы. патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары. Лейшманиоз. Лямблия. Трипаносомалар. Трихомонадтар.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.
2.3	Инфузориялар қарапайым түрінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы. Класс биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары. Балантидиялар. Инфузориялар.	1	1		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.
2.4	Қарапайым типті Споровиктер паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы. Паразиттік Споровиктер класының биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары. Плазмодий. Кокцидиялар. Токсоплазма.	1	1		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.

№	Тақырыптың/бөлімнің/пәндердің атауы	Сағат көлемі					Тапсырма
		лекция	семинар	тренинг	Практикалық сабақ	ТӨЖ	
2.5	Паразиттік жалпақ құрттардың эпидемиологиялық маңызы. Класстың биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары. Трематодтар.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.
2.6	Паразиттік жалпақ құрттардың эпидемиологиялық маңызы. Класстың биологиясы, патогендік әрекеті, диагностикасы және алдын алу шаралары. Фасциолла. Дикроцелия.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.
2.7	Паразиттік жалпақ құрттардың эпидемиологиялық маңызы. Сорғыштар класының биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары. Описорх. Клонорх.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.
2.8	Паразиттік жалпақ құрттар типі, сорғыштар класының эпидемиологиялық маңызы. Биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары. Шистосомалар, парагонимдер.	1	1		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.

№	Тақырыптың/бөлімнің/пәндердің атауы	Сағат көлемі					Тапсырма
		лекция	семинар	тренинг	Практикалық сабақ	ТӨЖ	
2.9	Паразиттік жалпақ құрттардың эпидемиологиялық маңызы. Биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары. Цестодтар, таспа құрт.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.
2.10	Жалпақ құрттар типінің, таспа құрттар класының паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы. Биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары. Қарулы және қарусыз таспа құрт. ергежейлі таспа құрт.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.
2.11	Паразиттік жалпақ құрттар, таспа құрттар класының эпидемиологиялық маңызы: Трематодтар мен цестодтар (эхинококк және альвеококк). Биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.

№	Тақырыптың/бөлімнің/пәндердің атауы	Сағат көлемі					Тапсырма
		лекция	семинар	тренинг	Практикалық сабақ	ТӨЖ	
2.12	Жұмыр құрт типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы: аскарида, власоглав. Биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары.	1	1		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.
2.13	Дөңгелек құрт типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы: острица, анкилостома. Биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.
2.14	Дөңгелек құрттар типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы: трихинелла, угрица. Биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.
2.15	Жұмыр құрттар типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы: ришта Банкрофт жіпшесі. Биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.

№	Тақырыптың/бөлімнің/пәндердің атауы	Сағат көлемі					Тапсырма
		лекция	семинар	тренинг	Практикалық сабақ	ТӨЖ	
2.16	Буынаяқтылар типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы. Жәндіктер класының паразиттік өрмекшілер мен шаяндардың биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.
2.17	Буынаяқтылар типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы. Қарақұрттардың, тарантулдардың биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.
2.18	Буынаяқтылар типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы. Паразиттік кенелер топтарының биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары. Иксодид кенелері	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.
2.19	Буынаяқтылар типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы. Паразиттік кенелер топтарының биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары. Аргас кенелері. Қотыр кенесі.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.

№	Тақырыптың/бөлімнің/пәндердің атауы	Сағат көлемі					Тапсырма
		лекция	семинар	тренинг	Практикалық сабақ	ТӨЖ	
2.20	Буынаяқтылар типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы. Тарақандардың, масалардың биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.
2.21	Шіркей құрамдас бөлігі жәндіктер. Москиттер. Мокрецилар. Шіркейлер. Слепнилер.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.
2.22	Буынаяқтылар типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы. Бүргелердің, биттердің, қандалалардың биологиясы. Патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары.	1	2		4	3	-Класстың жалпы сипаттамасын, мекендеу ортасын сипаттау; - Морфологиялық ерекшеліктерін, өмірлік циклін, патогендік әсерін, зертханалық диагностикасын, алдын алуын, емдеуін сипаттау.
3.	3 Модулі. «Санитарлық паразитология»	6	16		24	18	
3.1	Паразиттік аурулармен күресу әдістері. Трансмиссивті және табиғи ошақты, паразиттік аурулардың алдын алу.	1	2		4	3	- Трансмиссивті және табиғи ошақты аурулардың алдын алудың емдеу әдістері мен биологиялық негіздерін сипаттаңыз; -Аурудың қоздырғышының көзіне бағытталған; -Патогенді тасымалдау механизміне бағытталған; - Сезімтал популяцияларға бағытталған. - Халықтың паразитозды қоздырғыштармен жұқтыру қаупін төмендету шараларын сипаттаңыз.

№	Тақырыптың/бөлімнің/пәндердің атауы	Сағат көлемі					Тапсырма
		лекция	семинар	тренинг	Практикалық сабақ	ТӨЖ	
3.2	Санитарлық паразитология. Қоршаған орта объектілеріне санитарлық-паразитологиялық қадағалау.	1	2		4	3	- «Санитарлық паразитология» терминіне анықтама беріңіз; -Қоршаған орта объектілерін паразитологиялық қадағалауды сипаттау; -Тақырып бойынша НТҚ-мен жұмыс жасау.
3.3	Қоршаған орта объектілеріне санитарлық-паразитологиялық қадағалау.	1	2		4	3	-Санитарлық-паразитологиялық зерттеу әдістерін сипаттаңыз; -Суды, топырақты, тағамды және т.б. зерттеудің паразитологиялық әдістеріне сипаттама беріңіз. -Тақырып бойынша НТҚ-мен жұмыс жасау.
3.4	Гельминтоздар мен ішек протозоздарының қоздырғыштарының сақталуы мен дамуындағы қоршаған ортаның рөлі.	1	2		4	3	-Гельминтоздар мен ішек протозоздарының қоздырғыштарының сақталуы мен дамуындағы сыртқы ортаның рөлін сипаттаңыз; -Паразитологиялық мониторингтің принциптері мен мәнін сипаттаңыз.
3.5	Қоршаған ортаның әртүрлі объектілерінің паразитозының қоздырғыштарынан залалсыздандыру әдістері.	1	2		4	3	- Халықты паразитоздың қоздырғыштарымен жұқтыру қаупін азайту шараларын сипаттаңыз; -Қоршаған орта объектілерін паразиттік аурулардың қоздырғыштарынан (топырақ, ағынды сулар, қатты тұрмыстық қалдықтар, ағынды сулар, жемістер мен көкөністер және т.б.) зарарсыздандыру шараларын сипаттаңыз.
3.6	Қолдан жағындыларын және тұрмыстық заттарды гельминттердің тіршілік формаларына тексеру.	1	2		4	3	- Гельминттердің тіршілік формаларына қол мен тұрмыстық заттардан жағындыларды зерттеу әдістерін сипаттаңыз. -Тақырып бойынша НТҚ-мен жұмыс жасау.
3.7	Емтихан		4				
	Барлығы:	45	90		180	135	
	Қорытынды:	450 сағат					

Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін бағалау

Бақылау түрі	Бағалау әдістері
--------------	------------------

Ағымдағы	Тыңдаушылардың тапсырмаларын бағалау
Аралық (қажет болған жағдайда)	Әр модуль/бөлім/пән бойынша білім мен дағдыларды бағалау. Қорытынды аттестаттауға жіберу.
Қорытынды	Бірінші кезең-тестілеу сұрақтарының көмегімен автоматтандырылған компьютерлік тестілеу арқылы мәлімделген мамандық бойынша білімді бағалау. Екінші кезең-дағдылардың орындалуын көрсету арқылы, оның ішінде симуляциялық технологияларды қолдана отырып, дағдыларды бағалау.

Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Бағалаудың сандық баламасы	Бағалаудың пайыздық мазмұны	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,0	50-54	Қанағаттанарлықсыз
F	0,5	25-49	
FX	0	0-24	

Ұсынылатын әдебиет:

Негізгі:

1. Медицинская паразитология и паразитарные болезни : учебное пособие / под ред. С. С. Козлова, А. Б. Ходжаян, М. В. Голубевой. - 3-е изд., перераб. и доп. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2024. - 440 с. - ISBN 978-5-9704-8229-2, DOI: 10.33029/9704-8229-2-MPD-2024-1-440
2. Генис, Д.Е. Медицинская паразитология. Учебник / Д.Е. Генис. - М.: Лань, 2017. - 411 с.
3. Догель, В. А. Общая паразитология / В.А. Догель. - М.: Издательство Ленинградского университета, 2017. - 464 с.
4. Чебышев, Н. В. Медицинская паразитология : учебник / под ред. Н. В. Чебышева. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2020. - 432 с. - ISBN 978-5-9704-5550-0.
5. Медицинская паразитология: гельминты. Практическое руководство / под ред. О. К. Поздеева. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2024. - 400 с. - ISBN 978-5-9704-7685-7, DOI: 10.33029/9704-7685-7-MPH-2024-1-400.

Қосымша

1. Медицинская паразитология и паразитарные болезни. Протозоозы и гельминтозы. Учебное пособие. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 448 с.
2. Медицинская паразитология и паразитарные болезни. Учебное пособие. Гриф МО РФ. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 943 с.

3. Павловский, Е. Н. Общие проблемы паразитологии и зоологии / Е.Н. Павловский. - Москва: Наука, 2016. - 424 с.
4. Ходжаян, А.Б. Медицинская паразитология и паразитарные болезни. Протозоозы и гельминтозы / А.Б. Ходжаян. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 155 с.
5. Кодекс Республики Казахстан от 7 июля 2020 года №360 – УІ ЗРК. О здоровье народа и системе здравоохранения.
6. Постановление Правительства Республики Казахстан от 27 декабря 2019 года 3990 Об утверждении Государственной программы развития регионов на 2020-2025 годы.

Интернет ресурстар:

1. Биология и внутренняя организация беспозвоночных - <http://faculty.fmcc.edu/mcdarby/...aria.htm>
2. Вестник инфектологии и паразитологии - <http://www.infectology.ru/>
3. Журнал Паразитология - <http://www.zin.ru/societies/parsoc/rus/>
4. Новости биологии - <http://www.nature.com>
5. Консультант врача (электронная библиотека): <http://www.rosmedlib.ru/>
6. Научная электронная библиотека: <http://elibrary.ru/>

Білім беру ресурстарына қойылатын талаптар

- Білім беру бағдарламасы (ӨБК).
- Кадрларға қойылатын біліктілік талаптары (Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы).
- Клиникалық базаның болуы (Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-304/2020 бұйрығы).
- Дәріс материалы.
- Барлық бөлімдерге арналған ситуациялық тапсырмалар.
- Сабақтың тақырыптары бойынша презентация материалы.
- Тақырып бойынша кейстер.
- Электрондық кітапхана жүйелері.

Материалдық-техникалық қамтамасыз ету және жабдықтау

- Техникалық құралдар: дербес компьютер, оқу материалдары бар электрондық тасығыштар;
- Интернетке қолжетімділік;
- Бинокулярлы микроскоп
- Паразитология бойынша препараттар жинағы

Қолданылатын қысқартулар мен терминдер

НТҚ – нормативтік-техникалық құжаттар.

ҚТҚ – қатты тұрмыстық қалдықтар .

Сұрақтар

1. Дефинитивті, аралық, қосымша, резервуарлық, транзиттік, облигатты және факультативті қожайындар туралы түсінік. Мысалдар келтіріңіз
2. Қарапайымдылардың медицинадағы рөлі
3. «Популяция», «түр», «биотоп», «биоценоз», «биогеоценоз», «антропобиогеоценоз» терминдерінің анықтамасы.
4. Тіршілік ету ортасының паразитологиялық сипаттамасы, оның халық денсаулығына әсері.
5. Қарапайымдылардың иесі және жергілікті ерекшелігі (мысалдар)
6. Паразит пен қожайынмен байланыс сипатына қарай биотикалық байланыстардың негізгі формалары.
7. Иедегі локализация арқылы паразит пен иесінің биотикалық байланыстарының негізгі формалары
8. Паразит пен қожайын арасындағы биотикалық қарым-қатынастың негізгі формалары қожайынмен қатынасының ұзақтығы бойынша.
9. Паразит пен иесінің биотикалық қатынасының негізгі формалары
10. Таралуы бойынша биотикалық байланыстардың негізгі формалары
11. Биологиялық және эпидемиологиялық белгілері бойынша биотикалық байланыстардың негізгі формалары
12. Симбиоздың түрлері
13. Паразиттер арасындағы өзара әрекеттесу: синергизм және антагонизм
14. Жеке деңгейде паразит пен иесінің өзара әрекеттесуі
15. Паразиттің иесі ағзаға әсер етуінің негізгі факторлары
16. Паразиттердің иесі ағзасына ену әдістері
17. Паразитизмнің симбиоз түрі ретінде пайда болу механизмдері
18. Паразиттердің әртүрлі топтарының шығу жолдары
19. Паразиттердің әртүрлі топтарының таралу жолдары
20. Паразиттердің жасушалық органоидтары
21. Органеллалардың рөлі мен маңызы
22. Паразитизмге физиологиялық бейімделулер
23. Паразит организмне иесінің әсер ету факторлары
24. «Паразит-ие» жүйесінің тұрақтылық механизмі мен реттелу принциптері.
25. Паразитизмнің жағымды жақтары
26. Ие ауқымына байланысты классификация
27. Қоздырғышына байланысты жіктелуі
28. Паразиттердің негізгі тіршілік циклдері
29. Ұғымдардың анықтамасы: «ие», «паразит резервуары», «резервуарды ие»
30. Трансмиссивті аурулар
31. Трансмиссивті аурулардың жіктелуі
32. Қоздырғыштың берілу жолдары
33. Тасымалдаушылар классификациясы
34. Қазақстан Республикасының аумағында кездесетін паразиттік аурулар
35. Аурулардың табиғи ошақтығы туралы ілімді сипаттаңыз Е.Н. Павловский
36. Табиғи ошақты аурулардың ерекшеліктері
37. Инфекцияның нәтижесіне әсер ететін факторлар

38. Табиғи өрттің құрамдас бөліктері
39. «Табиғи ошақ» анықтамасы
40. Трансмиссивті және табиғи ошақты аурулардың алдын алудың биологиялық негіздері
41. Қоршаған ортаның өзгеруі нәтижесінде пайда болатын табиғи ошақтар
42. Қоздырғыш, қоздырғышты тасымалдаушы, қоздырғыш доноры, қоздырғышты реципиент, белгілі биотоп туралы түсінік.
43. Жапырақты қарапайымдардың морфологиялық, биологиялық сипаттамасы және систематикасының принциптері.
44. Жалаушалар класының морфологиялық ерекшеліктері, өмірлік циклі, патогендік әсері, зертханалық диагностикасы, профилактикасы, емі.
45. Лейшманиоз. Морфологиялық ерекшеліктері, өмірлік циклі, патогендік әсері, зертханалық диагностикасы, алдын алу, емдеу
46. Лямблия. Морфологиялық ерекшеліктері, өмірлік циклі, патогендік әсері, зертханалық диагностикасы, алдын алу, емдеу
47. Трихомоналар. Морфологиялық ерекшеліктері, өмірлік циклі, патогендік әсері, зертханалық диагностикасы, алдын алу, емдеу
48. Трипаносомалар. Морфологиялық ерекшеліктері, өмірлік циклі, патогендік әсері, зертханалық диагностикасы, алдын алу, емдеу
49. Инфузория типінің жалпы сипаттамасы, тіршілік ету ортасы
50. Инфузориялардың морфологиялық ерекшеліктері, өмірлік циклі, патогендік әсері, зертханалық диагностикасы, профилактикасы, емі.
51. Балантидиялардың жалпы сипаттамасы, тіршілік ету ортасы
52. Балантидиоздың морфологиялық ерекшеліктері, өмірлік циклі, патогендік әсері, зертханалық диагностикасы, профилактикасы, емі.
53. Споровиктердің қарапайым типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы.
54. Паразиттік споровиктер класының биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары.
55. Плазмодидің морфологиялық ерекшеліктері, өмірлік циклі, патогендік әсері, зертханалық диагностикасы, профилактикасы, емі.
56. Кокцидияның морфологиялық ерекшеліктері, өмірлік циклі, патогендік әсері, зертханалық диагностикасы, профилактикасы, емі.
57. Токсоплазмоздың морфологиялық ерекшеліктері, өмірлік циклі, патогендік әсері, зертханалық диагностикасы, профилактикасы, емі.
58. Жалпақ құрт типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы.
59. Трематодтар класының биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары
60. Дикроцелий. Биологиясы, патогендік әрекеті, диагностикасы және алдын алу шаралары.
61. Фасциола. Биологиясы, патогендік әрекеті, диагностикасы және алдын алу шаралары.
62. Цестодтар. Биологиясы, патогендік әрекеті, диагностикасы және алдын алу шаралары.

63. Кең таспа құрт. Биологиясы, патогендік әрекеті, диагностикасы және алдын алу шаралары.
64. Клонорхия. Биологиясы, патогендік әрекеті, диагностикасы және алдын алу шаралары.
65. Описторх. Биологиясы, патогендік әрекеті, диагностикасы және алдын алу шаралары.
66. Шистосомалар, парагоним. Биология, патогендік әрекет, диагностика және алдын алу шаралары.
67. Қарулы және қарусыз таспа құрт. Морфологиялық ерекшеліктері, өмірлік циклі, патогендік әсері, зертханалық диагностикасы, алдын алу, емдеу
68. Трематодтар және цестодтар. Биологиясы, патогендік әрекеті, диагностикасы және алдын алу шаралары.
69. Эхинококк және альвеококк. Биологиясы, патогендік әрекеті, диагностикасы және алдын алу шаралары.
70. Фасциола класының биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары
71. Сорғыштар класының жалпы сипаттамасы, тіршілік ету ортасы
72. Сорғыштар класының морфологиялық ерекшеліктері, өмірлік циклі, патогендік әсері, зертханалық диагностикасы, профилактикасы, емі.
73. Домалақ құрт типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы: аскарис, қамшы құрт.
74. Домалақ құрт типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы: түйір құрт.
75. Домалақ құрт типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы: трихинелла, ішек утрцасы.
76. Домалақ құрт типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы: ришта, Банкрофт жіпшесі.
77. Острица, анкилостома. Жалпы сипаттама, мекен ету ортасы.
78. Буынаяқтылар типінің паразиттік өкілдерінің эпидемиологиялық маңызы.
79. Гельминтозды емдеу және алдын алудың заманауи құралдары.
80. Буынаяқтылардың анатомиялық, морфологиялық және биологиялық ерекшеліктері. Класқа дейінгі таксономия негіздері.
81. Жәндіктер класының паразиттік өрмекшілері мен шаяндарының биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары.
82. Қара жесірлер, тарантулалар биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары.
83. Паразиттік кенелер топтарының биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары.
84. Иксодид кенелері. Морфологиялық ерекшеліктері, өмірлік циклі, патогендік әсері, зертханалық диагностикасы, алдын алу, емдеу
85. Аргас кенелері. Морфологиялық ерекшеліктері, өмірлік циклі, патогендік әсері, зертханалық диагностикасы, алдын алу, емдеу
86. Қотыр кенесі. Морфологиялық ерекшеліктері, өмірлік циклі, патогендік әсері, зертханалық диагностикасы, алдын алу, емдеу

87. Тарақандардың, масалардың биологиясы, патогендік әсері, диагностикасы және алдын алу шаралары.
88. Жәндіктердің морфологиясы мен биологиясы.
89. Жәндіктер гнус құрамдас бөлігі болып табылады. Масалар. Мокреңтер. Шіркейлер.
90. Бүргелер, қандалалар, олардың биологиялық және экологиялық сипаттамасы, күресу шаралары
91. Бүргелердің, биттердің, қандалалардың биологиясы. Патогендік әсерлері, диагностикасы және алдын алу шаралары.
92. Паразиттік аурулармен күресу әдістері.
93. Трансмиссивті және табиғи ошақты паразиттік аурулардың алдын алу.
94. Санитарлық паразитология ғылым ретінде.
95. Қоршаған орта объектілерін санитарлық-паразитологиялық қадағалау.
96. Санитарлық-паразитологиялық зерттеу әдістері.
97. Гельминтоздар мен ішек протозооздар қоздырғыштарының сақталуы мен дамуындағы қоршаған ортаның рөлі.
98. Халықтың паразиттік аурулардың қоздырғыштарымен жұқтыру қаупін төмендету шаралары.
99. Қоршаған орта объектілерін паразиттік ауруларды тудыратын қоздырғыштардан (топырақ, канализация, қатты қалдықтар, ағынды сулар, көкөністер мен жемістер және т.б.) дезинфекциялау жөніндегі іс-шаралар.
100. Қол және тұрмыстық заттарды гельминттердің тіршілік формаларының болуына тексеру әдістері.